VLASTIVĚDA PRO 4. TŘÍDU (od 13. 4. - 17. 4. 2020)

- v tomto týdnu budeme pokračovat ve výuce o rodu Lucemburků
- již víme, že mezi panovníky z tohoto rodu patřili: JAN LUCEMBURSKÝ
  KAREL IV.
  VÁCLAV IV.
  ZIKMUND LUCEMBURSKÝ

Vláda Václava IV.

- přečti si pozorně text o Václavovi IV. a pak odpověz na otázky

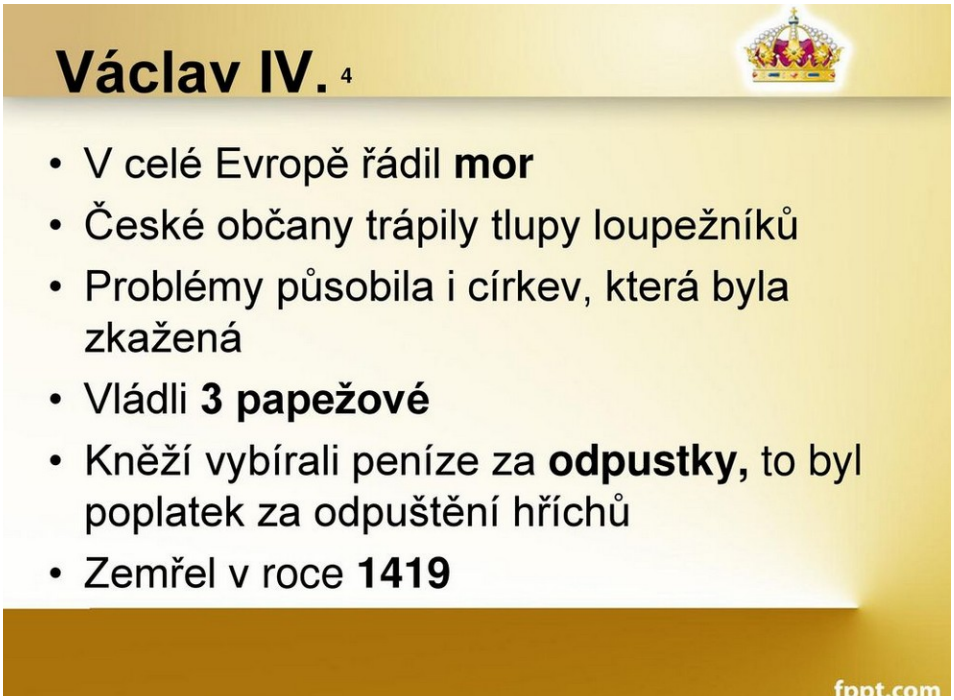

ODPOVĚZ NA NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY:

1. Jak se jmenoval panovník, který nastoupil po smrti Karla IV.?

2. Co si pamatuješ o jeho vzdělání a zálibách?

3. Jaká zákeřná nemoc se objevila v době vlády Václava IV.?

4. Která skupina obyvatel působila ve společnosti velké problémy, co to byly odpustky?

- na otázky si odpověz ústně, nemusíš mi posílat písemné řešení úkolu
- pokud si nebudeš vědět s některou otázkou rady, napiš na hana.zajicova@zspacejov.cz

Vláda Zikmunda Lucemburského

- Zikmund měl přezdívku LIŠKA RYŠAVÁ - měl ryšavé vlasy = zrzavé vlasy
- byl obratným politikem, podařilo se mu vyřešit řadu problémů v církvi – byl dobrý diplomat

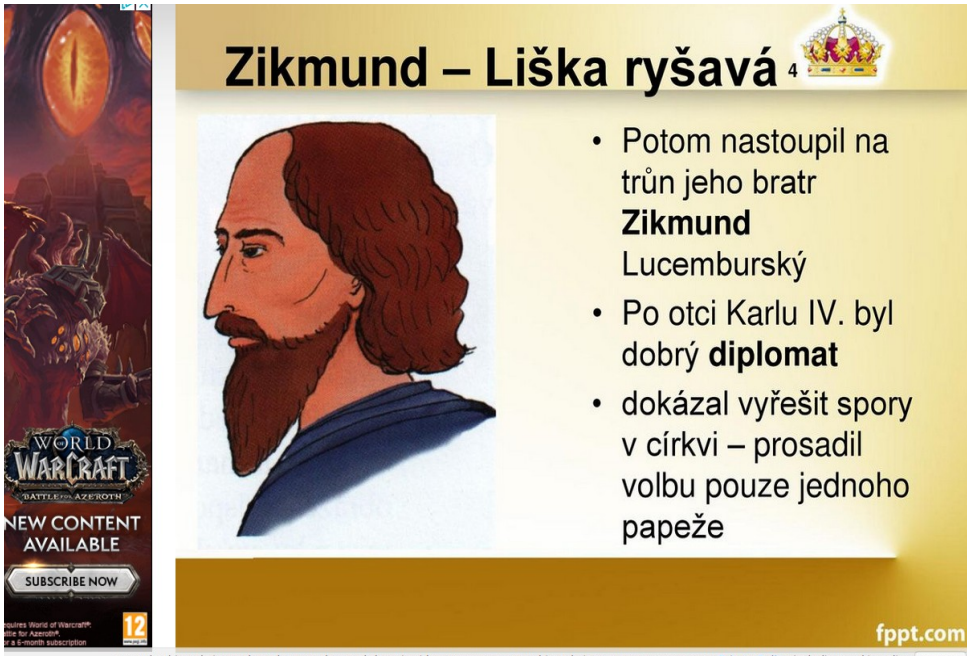

ODPOVĚZ NA NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY:

1. Jakou přezdívku měl Zikmund Lucemburský?

2. Jak se nazývaly války, které v době jeho vlády probíhaly na našem území?

3. Jakou významnou osobnost nechal Zikmund upálit?

4. Vysvětli větu – Lucemburkové vymřeli po meči.
- na otázky odpovídej jen ústně, neposílej je v písemné formě

CO SI ZAPAMATUJEME:

Václav IV. - nástupce Karla IV.
- **velice vzdělaný, ale vládnutí ho nebavilo, raději jezdil na lov**
- **v době jeho vlády vypukla smrtelná choroba v Evropě – mor**
- **velké problémy v době jeho vlády působila církev – prodávala lidem o d p u s t k y = boháči se tak mohli vykoupit ze svých hříchů(**špatných skutků)
- **zemřel na počátku husitských válek**

Zikmund Lucemburský – LIŠKA RYŠAVÁ
- **byl dobrým politikem**
- **většina českého národa ho nikdy nepřijala za svého krále, protože neochránil Jana Husa před upálením**
- **za jeho vlády probíhaly u nás husitské války**
- **neměl mužského potomka, byl posledním mužem z rodu Lucemburků = rod Lucemburků vymřel po meči**

<u>ODEŠLI TENTO DOMÁCÍ ÚKOL:</u>
- na adresu: hana.zajicova@zspacejov.cz

- pomocí barev přiřaď ke každému panovníkovi správnou charakteristiku – pracovní sešit, strana 19, cvičení 6
-ŽÁDNÉ další cvičení není nutno vyplňovat

VLASTIVĚDA PRO 5. TŘÍDU (od 13. 4. - 17. 4. 2020)

- v tomto týdnu budeme probírat obtížné učivo, které se týká revolučního roku 1848 v habsburské monarchii
- je třeba si pozorně přečíst následující informace a pak odpovědět na položené otázky
- všechny odpovědi najdeš v prezentovaném textu

REVOLUČNÍ ROK 1848 - Z PODDANÉHO ČLOVĚKA SE STÁVÁ OBČAN
- učebnice str. 28 -29

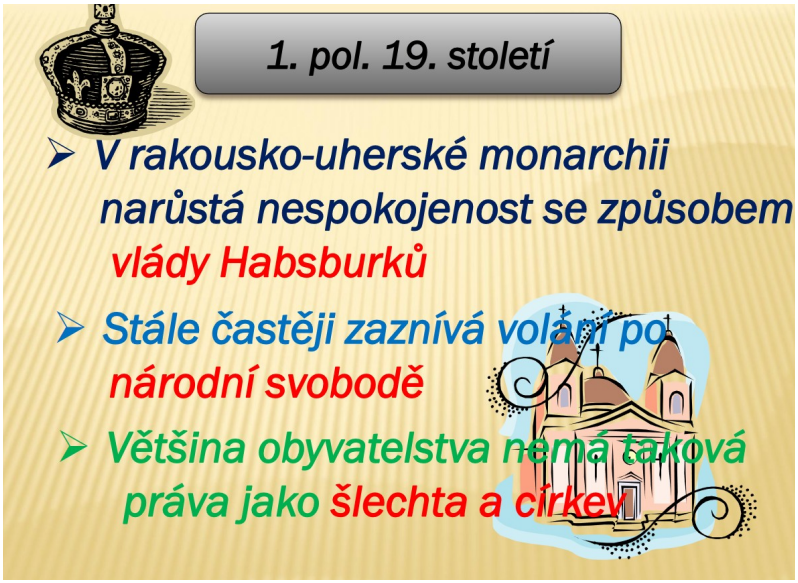

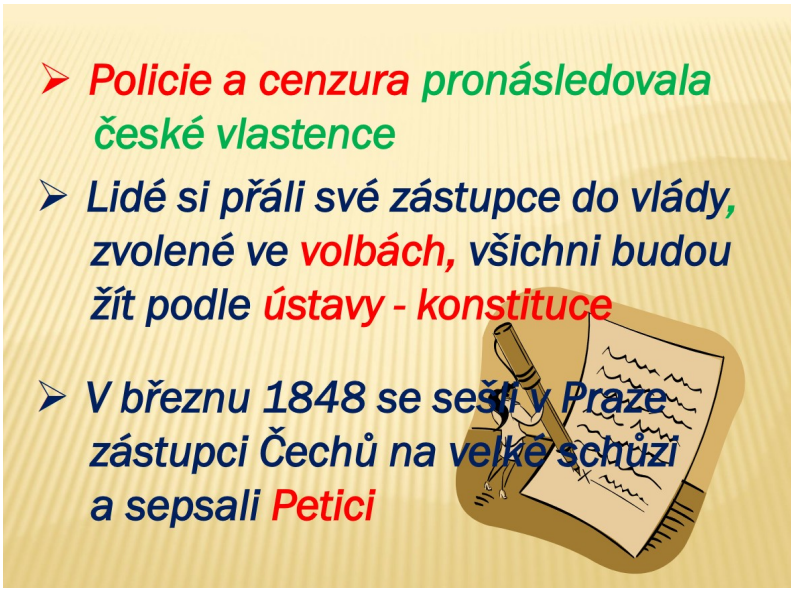

cenzura = úřední kontrola všech informací a zpráv (např. v novinách)
petice = písemná žádost na státní úřad nebo panovníkovi

V petici požadovali:

- stejná práva pro všechny občany
- zrušení cenzury
- zrušení poddanství a roboty, odvádění dávek
- rovnoprávnost češtiny s němčinou
- částečnou samostatnost českých zemí

Bouře a nepokoje v Praze

- V červnu se v Praze sešel Slovanský sjezd – v čele stál František Palacký
- Došlo ke střetu mezi studenty a císařským vojskem
- Stavěly se barikády, bouře byly potlačeny

Úspěchem bylo zrušení poddanství a s ním spojené roboty

Pouliční bouře a barikády

[Obr. 1]

- koncem roku 1848 došlo v Rakousku ke změně panovníka – na trůn nastoupil <u>FRANTIŠEK JOSEF I.</u>
- byl to nejdéle vládnoucí Habsburk

František Josef I.

- vládl 68 let, zrušil ústavu a rozpustil sněm
- návrat k mocenskému absolutismu
- získané svobody občanů byly omezovány
- čeští vlastenci byli pronásledováni

Karel Havlíček Borovský (1821 - 1856)

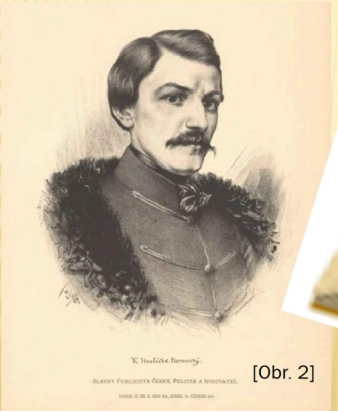

[Obr. 2]

- Český básník a novinář
- Psal epigramy proti rakouské vládě
- Za své názory odsouzen a převezen do vyhnanství (Brixen – Itálie)
- Krátce po návratu z exilu umírá

Epigram

„Nechoď Vašku s pány na led,
mnohý příklad známe.
Že pán sklouzne a sedlák si
za něj nohy zláme.“

K.H. Borovský

Epigram je krátká, vtipná báseň, využívá ironie a satiry

DOMÁCÍ ÚKOL:

- pokud jsi pozorně četl předchozí text – odpověz si na následující otázky
- písemně není nutno odpovědi na otázky posílat, jen pokud by jsi nedokázal odpovědět na otázku, pak se ozvi na moji adresu – hana.zajicova@zspacejov.cz

1. Jaký vládnoucí rod stál v čele habsburské monarchie roku 1848?

2. Které 2 vrstvy obyvatel měly ve státě nejvíce práv?

3. Co znamená slovo cenzura a slovo petice?

4. Uveď jeden konkrétní požadavek Čechů z petice, kterou poslali císaři.

5. Co bylo výsledkem (úspěchem) bojů v roce 1848?

6. Který panovník nastoupil na trůn roku 1848?

7. Jak se choval nový panovník k českým vlastencům?

8. Kdo byl Karel Havlíček Borovský?

!!! PÍSEMNĚ VYPRACUJ A POŠLI NA MOJI ADRESU:
pracovní sešit str. 18, cvičení 1

DĚJEPIS PRO 7. TŘÍDU (od 13. 4. do 17. 4. 2020)

- tento týden budeme pokračovat v učivu, které se týká husitství v Čechách
- seznámíme se s několika zajímavostmi z této doby, některé informace zopakujeme
- nakonec **si zapíšeme poznámky do školního sešitu**

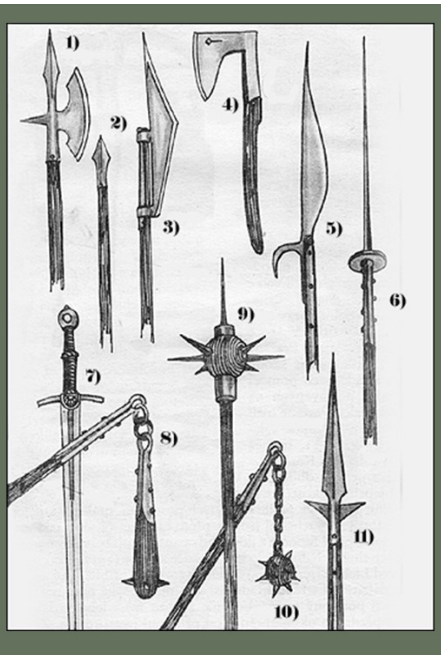

HUSITSKÉ ZBRANĚ

okované zemědělské nářadí

1) halapartna,
2) kopí,
3) sudlice,
4) sekyra,
5) sudlice,
6) šídlo,
7) meč,
8) cep,
9) kropáč,
10) řemdih,
11) sudlice ušatá

(zdroj: Durdík J. - Husitské vojenství)

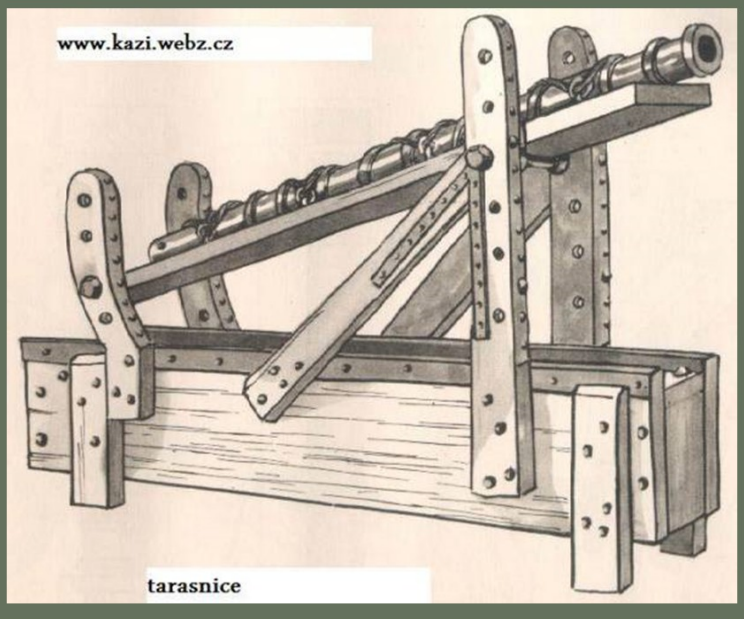

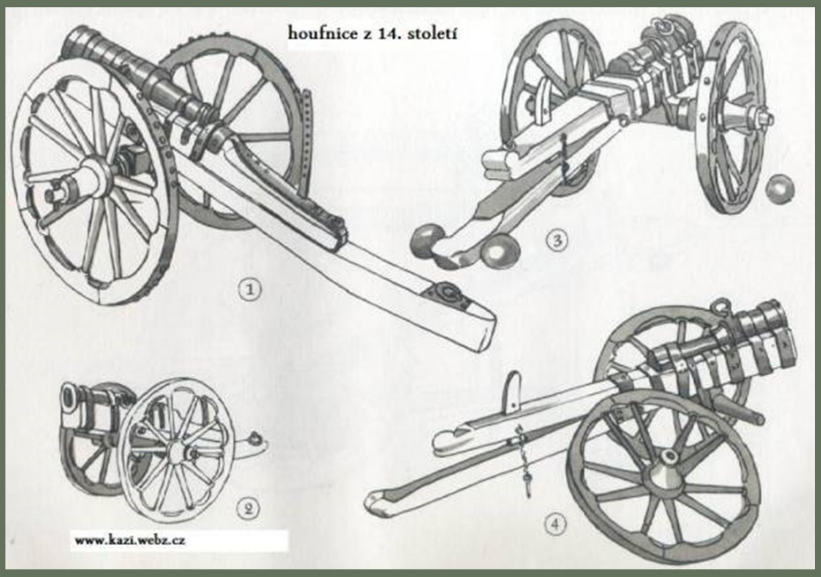

SNAHA HUSITŮ OBRANA ZEMĚ

PROSAZENÍ 4 PRAŽSKÝCH ARTIKUL

ŠÍŘENÍ DO CIZINY – tzv. „ SPANILÉ JÍZDY“ (rejzy)

- KOŘIST (drancování)
- MANIFESTY
  (snaha šířit husitské myšlenky – listy)
- SNAHA ZÍSKAT SPOJENCE

Konec husitství

BASILEJSKÝ KONCIL - jednání Zikmunda a církve s husity (P. Holý)
r. 1433 nedohodli se

mezi husity – nejednota zda v bojích pokračovat
(panská jednota – NE – země vyčerpaná
polní vojsko – ANO)

r. 1434 bitva u LIPAN panská jednota x polní vojska

poraženi – lest
zrada J. Čapka
padl Prokop Holý

vítězí
konec husitství

nová jednání v Basileji (umírnění husité a panská jednota)

dohoda - BASILEJSKÁ KOMPAKTÁTA

- Zikmund králem
- husité přijímají pod obojí
- církev zbavena majetku a moci

poslední odpůrce Zikmunda

JAN ROHÁČ Z DUBÉ
opevnění na hradě SION u Kutné Hory

poražen, popraven

Husitství v umění

19. st.

historik Fr. PALACKÝ - Dějiny národu českého

spisovatel Alois JIRÁSEK - trilogie Proti všem (Tábor)

skladatel Bedřich SMETANA - symfonická báseň Tábor

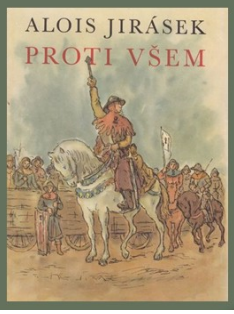

20. století - historik Josef Pekař

boří mýtus o husitech

ukazuje i negativa

sochy Ladislav ŠALOUN (r. 1905)

Jan Hus - Staroměstské náměstí

Bohumil KAFKA Jan Žižka (1931 – 1950)

3. největší jezdecká socha na světě

na Žižkově hora Vítkov

9m - bronz

!!! CO SI ZAPÍŠEME DO SEŠITU:

1419 – umírá Václav IV.- - vyhození konšelů z oken Novoměstské radnice = defenestrace – počátek husitského hnutí
- husity vedl kněz – JAN ŽELIVSKÝ

- centrem husitství bylo město Tábor – jižní Čechy
- zde budována společnost bez pánů a chudáků, obyv. se oslovovali – bratře – sestro
- v čele města – 4 hejtmani, jedním z nich byl JAN ŽIŽKA

- po smrti Václava IV. - novým panovníkem ZIKMUND
- Češi ho odmítli, nezabránil upálení J. Husa
- Zikmund prohlásil Čechy za kacířskou zemi – proti Čechám vyhlášeny křížové výpravy

KŘÍŽOVÉ VÝPRAVY:
1. na Vítkově
2. u Žatce
3. u Ústí nad Labem – po smrti Žižky velí husitům PROKOP HOLÝ
4. u Tachova
5. u Domažlic – křižáci poraženi pouhým zpěvem husitské hymny KTOŽ JSÚ BOŽÍ BOJOVNÍCI

PROGRAM HUSITŮ – 4 pražské artikuly(články)

Bitvy husitů s českými pány:
a) u Sudoměře
b) u hradu Rabí – Žižka zde přišel o druhé oko
c) u Malešova

- **husité chtěli <u>šířit své myšlenky</u> také do zahraničí – a to pomocí <u>spanilých jízd</u>**
- **husité byli vojensky neporazitelní – církev + Zikmund proto jednali s husity ve městě Basilej – výsledkem BASILEJSKÁ KOMPAKTÁTA (dohoda)**
- **poté rozpory mezi husity – rozdělili se na odpůrce dohody**(radikálové)**a zastánce dohody** (umírnění)
- **mezi oběma tábory došlo k bitvě - u LIPAN - 1434**
- **umírnění husité vyhráli**

<u>POSLEDNÍ BAŠTA HUSITŮ</u>
- posledním místem odporu husitů proti Zikmundovi – hrad SION – velitelem husitů zde JAN ROHÁČ Z DUBÉ
- hrad dobyt roku 1437 – končí období husitství v Čechách

DĚJEPIS PRO 8. TŘÍDU (13. 4. - 17. 4. 2020)

téma: TECHNICKÝ A VĚDECKÝ POKROK VE 2. POLOVINĚ 19. STOLETÍ - 1. část

Výklad si rozdělíme na tyto části:

a) charakteristika doby

b) Eiffelova věž, Petřínská rozhledna

c) věk elektřiny

d) vynález telefonu

e) význam spalovacího motoru

f) vznik automobilového průmyslu

g) vynálezci a jejich vynálezy

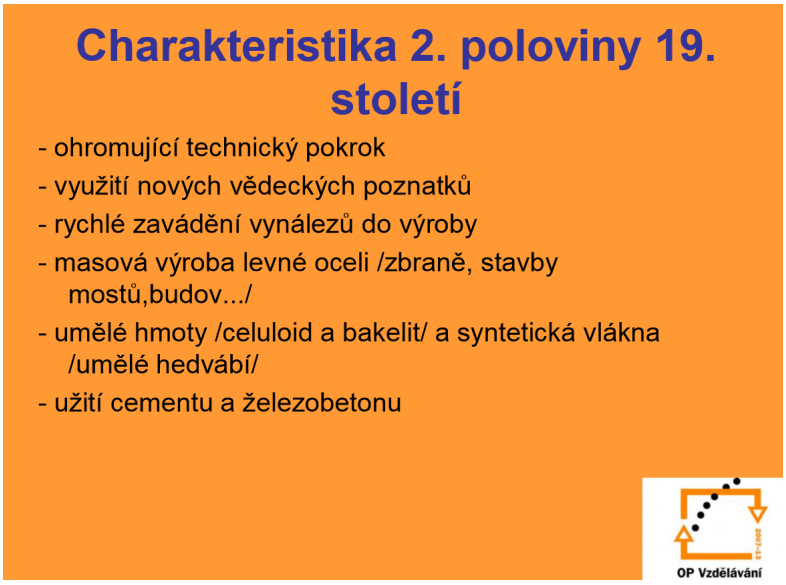

Eiffelova věž - největší atrakce pařížské světové výstavy roku 1889. Ocelová konstrukce 300 metrů vysoké rozhledny byla ve své době ukázkou architektonického i dělnického umu.
Petřínská rozhledna /1891/ je pětinovou replikou.

Věk elektřiny

Vystřídal "věk páry" koncem 19. století
Nové světelné zdroje:
- **oblouková lampa** - zdokonalil František Křižík
- **žárovka** - Thomas Alva Edison /1880/

Elektromotory - užití v dopravě: **tramvaje a trolejbusy**
Zdokonalení **telegrafu**
Zavádění **telefonu** - Američan Alexander Bell
Vynález **psacího stroje**, **fonografu** /Edison/ - zachytí zvuk
Film - bratři Lumierové

A. G. Bell předvádí roku 1877 telefonní přístroj

Parní stroj byl nahrazován lehčím **spalovacím motorem**

Gottlieb Daimler a Carl Benz - /1883-1886/ 1. využitelný výbušný motor

Rudolf Diesel - /1897/ vynález naftového motoru

=> první automobily - Benz, Renault, Ford / v r. 1914 - 2 miliony automobilů ve světě/

=> vznik letectví

Američané **bratři Whrightové** - /1903/ 1. řízený let

Zdroj energie - nejvíce uhlí a ropa /zásoby v USA a Rusku/

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnos

Americký průmyslník **Henry Ford**

Učinil z Detroitu město automobilového průmyslu

Fordismus - označení pro pásovou velkovýrobu, spočívající v dokonalé dělbě práce soustředěné na jednom místě.

Prezident - 1. automobil v českých zemích, vyroben v Kopřivnici na Ostravsku roku 1897.

Mladoboleslavská firma **Laurin a Klement** se zprvu soustředila na jízdní kola a motocykly, později přistoupila k výroby automobilů.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnos

Konkrétní objevy

Heinrich Hertz - experimenty s elektromagnetickými vlnami

Joseph John Thomson - objev elektronu => dělitelnost atomu

Wilhelm Röntgen - nový druh záření

Henri Becquerel, Pierre a Marie Curierovi - poznatky o radioaktivitě

Max Planck - základy kvantové teorie

Albert Einstein - teorie relativity

Dimitrij Ivanovič Mendělejev - periodická soustava prvků

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

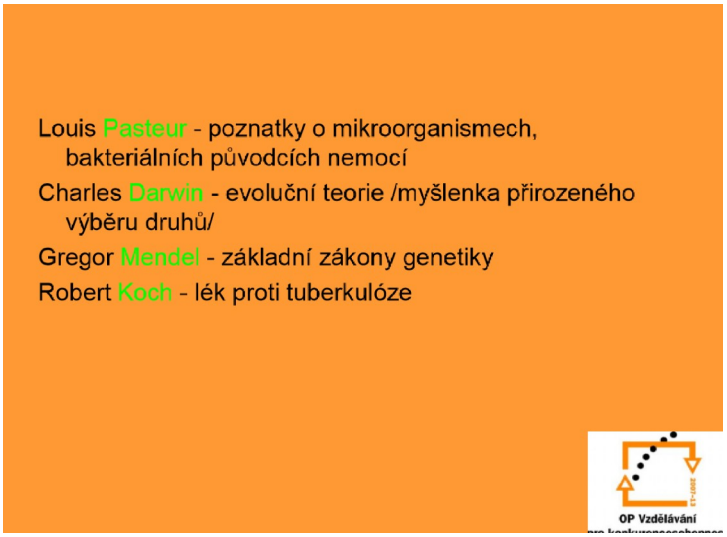

DOMÁCÍ ÚKOL - doplň jména vynálezců:

1. ŽÁROVKA - _____

2. TEORIE RELATIVITY - _____

3. OBLOUKOVÁ LAMPA - _____

4. LÉK PROTI TUBERKULÓZE - _____

5. NAFTOVÝ MOTOR - _____

6. TELEFON - _____

7. OBJEV RADIOAKTIVITY - _____

8. EVOLUČNÍ TEORIE VZNIKU SVĚTA - _____

9. PERIODICKÁ SOUSTAVA PRVKŮ - _____

10. ZÁKONY GENETIKY - _____

NĚMECKÝ JAZYK PRO 9. TŘÍDU (13. 4. - 17. 4. 2020)

téma: IDEEN FÜR KLASSENFAHRT

1. Přečti si následující body a vymysli další možnosti – žáci na školním výletě

a) WOHIN FAHREN SIE?
- nach Österreich
- nach Deutschland
- in die Stadt
- an einen See
-an einen Fluss

b) WANN FAHREN SIE?
- im Winter
- im Sommer
- im Juni
- um 7 Uhr
- am Nachmittag

c) WO WOHNEN SIE?
- im Gasthaus
- im Jugendhotel
- auf dem Bauernhof
-auf dem Campingplatz

d) WAS MACHEN SIE DORT?
- Sport machen
- Natur erleben
- singen und lachen
- schwimmen im Fluss

- ke každé otázce vymysli další 2 -3 možné odpovědi

2. Přečti si text a odpověz na zadané otázky:

Die Schüller fahren nach Österreich, in den Nationalpark Eisenwurzen. Sie möchten auf einem Bauernhof wohnen. Sie kommen am 10. Juni an und sie bleiben 5 Nächte.
Die Jugendlichen sind 14 Jahre alt. In der Gruppe sind 2 Lehrer und 27 Schüller (15 Jungen und 12 Mädchen. Sie brauchen 7 Vierbettzimmer und 2 Einzelzimmer.
Sie möchten Frühstück, Mittagessen und Abendessen bekommen. Besonders interessant finden sie den Geopark und Sportprogramme.

a) Wohin fahren die Schüller?

b) Wo möchten sie wohnen?

c) Wann möchten sie ankommen?

d) Wie lange bleiben sie dort?

e) Wie groß ist ihre Gruppe?

f) Haben sie Vollpension, Halbpension oder nur Frühstück?

- odpovědi na otázky není nutno písemně posílat, pouze pokud bude nějaký problém

DÚ – zopakuj si časování sloves **haben a sein** v přítomném čase, protože další hodinu začneme minulý čas a zde bude znalost této gramatiky nezbytná

DĚJEPIS PRO 9. TŘÍDU (13. 4. - 17. 4. 2020)

téma: **ÚNOROVÉ UDÁLOSTI ROKU 1948** – komunistický převrat

1947 – mimořádné sucho – nastaly velké hospod. problémy ve státě
- nedostatek potravin, kvetl černý trh
- zaveden **lístkový systém na potraviny**, roste nespokojenost obyvatel
- KSČ – navrhla řešit obtížnou hospod. situaci přijetím **milionářské dávky = zdanit** všechny milionáře ve státě a takto získané peníze použít pro úhradu ztrát rolníkům
- vláda toto řešení odmítla – začaly střety mezi komunisty a nekomunisty ve vládě

1948 – ministr vnitra NOSEK (člen KSČ) odvolal z funkce 8 velitelů Sboru národní bezpečnosti
- toto rozhodnutí se stalo bezprostřední **příčinou vládní krize**
- na protest proti odvolání těchto velitelů podalo **12 ministů tří nekomunistických stran demisi**
- ve vládě bylo 26 ministrů, takže se jednalo o menšinu
- předseda vlády **KLEMENT GOTTWALD** tak měl možnost nahradit tyto nekomunisty ve vládě novými lidmi – členy KSČ
- tímto způsobem by komunisté převzali moc ve státě

NÁTLAKOVÉ AKCE NA PŘIJETÍ DEMISE:
- komunisté chtěli donutit prezidenta Beneše, aby demisi nekomunistických ministrů přijal
- pozorně si přečti **PRŮBĚH ÚNOROVÝCH DNŮ**

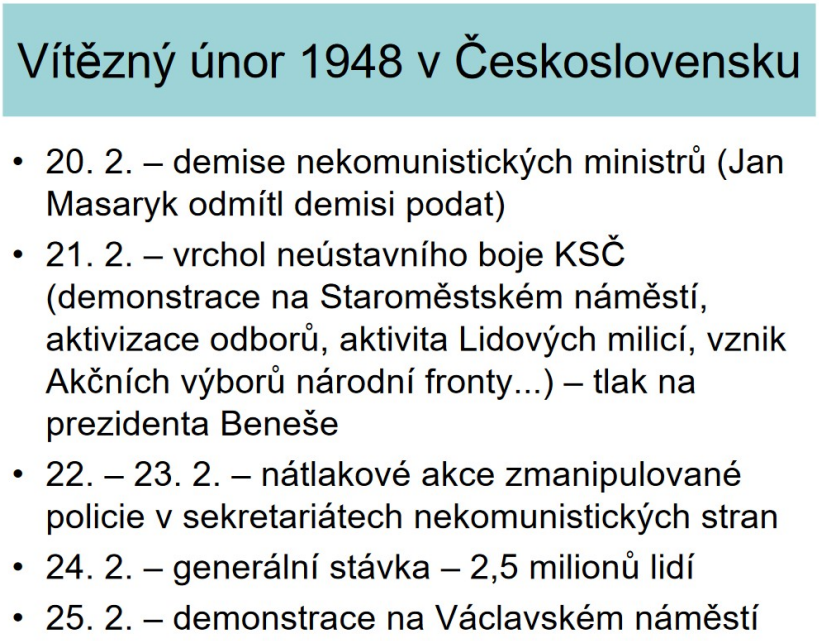

Komunistický převrat; únor 1948

- Demise 12 demokratických ministrů
  (měl to být pouze protest proti komunistům)
- Předpoklad, že prezident demise nepřijme
- 25.února 1948 demise prezidentem přijaty (na nátlak komunistů)

http://www.youtube.com/watch?v=paYE165oYzE

Výsledek

- Jmenování nové vlády (převážně komunisté)

⬇

Zavedení vlády jedné strany (komunistické)

- Květen 1948 nové parlamentní NEDEMOKRATICKÉ volby
- Červen 1948 odstoupení E. Beneše z funkce prezidenta
- Novým prezidentem Klement Gottwald
- Novým premiérem Antonín Zápotocký

-

TYTO POZNÁMKY ZAPIŠ DO SEŠITU

Komunistický převrat
Únor 1948

1946

- poslední demokratické (parlamentní volby)
- Vítězství komunistů
- Premiérem Klement Gottwald

Únor 1948

- demise 12-ti demokratických ministrů (protest); předpoklad, že prezident ji nepřijme
- Demise na nátlak komunistů prezidentem přijata
- Jmenování nové vlády (převážně komunisté)

Komunistický převrat
Únor 1948

květen 1948

- Nové parlamentní, nedemokratické volby
- Vláda jedné (komunistické strany)

Červen 1948

- Odstoupení E. Beneše z funkce prezidenta
- Novým prezidentem Klement Gottwald
- Novým premiérem Antonín Zápotocký